

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: 600/2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

119/2011. (IV. 27.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ jogi képviselő útján 2010. november 11-én előterjesztett **panaszát** a 2011. április 27-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében - megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Szerencsi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos jogi képviselője útján 2010. november 11-én, postai úton terjesztette elő beadványát, amelyben sérelmezi a vele szemben 2010. november 3-án foganatosított előállítást.

A panaszos előadja, hogy 2010. november 3-án délelőtt a T. településen található temető melletti utcában tartózkodott élettársa kiskorú gyermekével, amikor egyenruhás rendőrök igazoltatták. Személyi okmány nem volt náluk, de az adataikat közölték, amiből kiderült, hogy az igazoltatás helyétől nem messze laknak. Ennek ellenére az intézkedő rendőrök az igazoltatás helyétől jóval messzebb lévő rendőrsre előállították őket, elmondásuk szerint

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

adataik megállapítása céljából. A rendőrörsön utasították őket, hogy a zsebeiket ürítsék ki és a benne lévő dolgokat tegyék ki egy asztalra, majd mindkettőjüket megmotozták. Ezután még háromnegyed óráig tartották bent őket.

A jogi képviselő álláspontja szerint az intézkedő rendőrök megsértették a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 15. §-ában meghatározott arányosság követelményét, 29. § (5) bekezdésben meghatározott azon rendelkezést, hogy az előállítás csak a személyazonosság megállapításához szükséges ideig tarthat, továbbá álláspontja szerint megsértették a ruházatátvizsgálásra vonatkozó rendelkezéseket is, ugyanis az átvizsgálásra nyilvánvalóan nem a 31. §-ban meghatározott okból került sor – ugyanis ez esetben az előállítás megkezdésekor hajtották volna végre – a 29. § (6) bekezdésen meghatározott oka pedig nem állt fenn.

A panaszos jogi képviselője útján 2011. február 28-án az alábbiakkal egészítette ki a panaszt. Sem a panaszos, sem pedig a társaságában lévő személy nem diktált be valótlán adatokat az intézkedő rendőröknek, mivel egyrészt semmi okuk nem volt a személyes adataik eltitkolására, másrészt az igazoltató rendőrök egyike személyesen is ismerte őket. A ruházat-átvizsgálás a rendőrörsön történt, ahol kipakoltatták zsebeiket, majd levetették kabátjukat, amit átvizsgáltak. A magukon lévő ruhák zsebeit ki kellett fordítaniuk, majd egy velük azonos nemű személy megmotozta őket. A zsebekből kipakolt dolgokat a rendőrök átnézték. Ezt követően nyilatkozniuk kellett arról, hogy mit keresnek azon a helyen, ahol igazoltatták őket, eközben egy másik rendőr a számítógépes nyilvántartásban leellenőrizte az adataikat.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) Az intézkedést foganatosító r. főtörzsőrmester 2010. december 14-én kelt jelentése szerint 2010. november 3-án 9 óra 35 perckor a panaszos egy fiatalkorú fiú társaságában T. település, V. úton tartózkodott egy vendéglátó ipari egység mellett, amikor a r. főtörzsőrmester igazoltatta őt és a fiút. A panaszos és társa nem tudták magukat hitelt érdemlően igazolni, több esetben az erre vonatkozó felszólítást követően valótlán adatot állítottak. Két esetben történt lekérés a Szerencsi Rendőrkapitányság ügyeletéről eredménytelenül. Ezt követően személyazonosságuk megállapítása érdekében előállították őket az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja alapján.

A r. főtörzsőrmester előadta, hogy azért döntött a helyszínen arról, hogy előállítja a panaszost és társát a Taktaharkányi Rendőrörsre, mert ott a központi nyilvántartó rendszerből az előállított személyek személyazonossága megállapítható. Az intézkedés helyszínétől a Taktaharkányi Rendőrörs kb. 800 m-re található. Nevezettek a helyszínen nem voltak hajlandók valós személyi adataikat közölni, ezért lakcímük sem volt megállapítható, a r. főtörzsőrmester pedig személyesen egyik személyt sem ismerte.

A r. főtörzsőrmester a panaszost és társát a helyszínen tájékoztatta az előállítás okáról, amit ők meg is értettek. Erre vonatkozó nyilatkozatuk szerepel az előállítás végrehajtásáról készült jelentésben is.

A r. főörzsőrmester maradéktalanul eleget tett az Rtv. 20. § (1), valamint (2) bekezdésében foglaltaknak, ezzel összefüggésben panaszjogáról is tájékoztatta a panaszost és társát. A panaszos az előállítás végrehajtásáról szóló jelentésben nyilatkozott arról, hogy nincs panasza a rendőri intézkedéssel kapcsolatban, továbbá az előállítás okáról, annak várható időtartamáról a felvilágosítást szóban megkapta.

A ruházatátvizsgálást az Rtv. 29. § (6) bekezdése alapján foganatosították, célja a személyazonosság megállapítása volt. A panaszos társával szemben a r. főörzsőrmester foganatosította a ruházatátvizsgálást a rendőrőrsön, a panaszossal szemben ugyanezen célból az Rtv. 31. § (2) bekezdésre figyelemmel a r. főörzsőrszázlós egy nő kollégája hajtotta végre. A ruházatátvizsgálás egyik személynél sem vezetett eredményre. Az átvizsgálás során mindkét személyt előzetesen felszólították, hogy a zsebeikből értékeiket rakják ki egy asztalra.

2) A megbízott őrsparancsnok 2010. december 15-én kelt jelentésében a r. főörzsőrmester jelentésével egyezően számolt be a történetről az alábbi kiegészítésekkel. Az őrsparancsnok az igazoltatás jogalapjaként az Rtv. 29. § (1) bekezdésének 3. fordulatát jelölte meg, az előállítás jogalapjaként pedig az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontját jelölte meg.

Előadta továbbá, hogy mivel az igazoltatás alá vont személyek több esetben valótlan adatokat közöltek, nem lett volna lehetséges a lakóhelyére történő előállítás, továbbá nem is tartja célszerűnek a lakásra történő előállítást, mivel a Szerencsi Rendőrkapitányság Taktaharkányi Rendőrőrs illetékességi területén 2010-ben három esetben is történt hivatalos személy elleni erőszak rendőri intézkedés során. Álláspontja szerint a fentiek alapján az Rtv. 15. §-ban foglalt arányosság követelményének megfelelt a rendőri intézkedés.

Az intézkedés során az intézkedő rendőr egyenruhában volt, amin jól látható módon ki volt függesztve az azonosító jelvénye, az intézkedés megkezdésekor bemutatkozott, továbbá a személyi szabadságot korlátozó intézkedésről készült jelentés – amelyet a panaszos és társa elolvastak – is tartalmazta az intézkedő nevét és rendfokozatát.

Az előállítás megkezdésekor a V. utcán a ruházat-átvizsgálást nem lehetett végrehajtani, mivel az intézkedést az intézkedő rendőr egyedül hajtotta végre és a panaszos ellentétes nemű volt. Ezért arra a későbbiek során, a Taktaharkány Rendőrőrs épületében került sor az Rtv. 31. § (1) és (2) bekezdései alapján. Annak érdekében, hogy a panaszost azonos nemű személy vizsgálhassa át, egy szabadidejét töltő kollégát hívtak be a rendőrőrsre.

Az előállítás időtartama az igazoltatás megkezdésétől számítva 45 perc volt. Ez idő alatt szállította be az intézkedő rendőr a panaszost és társát a rendőrőrsre, ahol meg kellett várniuk a ruházat átvizsgálást végző kollégánót. Ezt követően elvégezték az átvizsgálást, a nyilvántartó rendszerben elvégezték a panaszos és társa személyazonosságának ellenőrzését, elkészítették az előállítás végrehajtásáról szóló jegyzőkönyvet, annak tartalmát ismertették az előállítottakkal, akik ezt aláírták.

Az őrsparancsnok a fentiekén túlmenően szükségesnek tartotta megemlíteni, hogy a panaszossal szemben 2010. december 4-én személykörözést rendeltek el, valamint elfogató parancs van érvényben vele szemben zsarolás büntett elkövetése miatt.

3) Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a panaszos igazoltatásának jogalapja az Rtv. 29. § (1) bekezdésének első fordulata, az előállítás jogalapja pedig az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja volt. Az intézkedő rendőr kényszerítő eszközt nem alkalmazott.

A panaszos az intézkedő rendőr kérdésére több esetben valótlan adatot adott meg személyazonosságával kapcsolatban, ezért további intézkedések foganatosítása végett a r. főtörzsőrmester előállította a Taktaharkányi Rendőrőrsre.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdése alapján az előállítás okáról szóló tájékoztatót és az előállítás idejéről szóló igazolást kiadták a panaszosnak.

Az intézkedés kezdete 2010. november 3. 9 óra 35 perc, a panaszos szabadon bocsátására pedig 40 perccel később, 10 óra 15 perckor került sor.

A panaszos aláírásával nyilatkozott többek között arról, hogy az Rtv. 92 és 93. § alapján jogorvoslati jogaira való kiiktatást megkapta; a személyi szabadságot korlátozó intézkedéssel szemben panasszal nem él; az előállítás okáról szóló tájékoztatót szóban megkapta, és az előállítás időtartamáról szóló igazolást átvette.

4) Az előállítás végrehajtására vonatkozó parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az igazoltatás, valamint az előállítás jogszerű, szakszerű és arányos volt.

5) Az előállítás időtartamáról kiállított igazolás szerint az előállítás 2010. november 3-án 9 óra 35 perctől 10 óra 15 percig tartott. A panaszos hozzátartozója kiértesítését nem kérte, az intézkedéssel szemben panasszal nem élt, élelmezést nem kért. Az igazoláson szerepelnek az állampolgári jogok országgyűlési biztosának, valamint a Testületnek az elérhetőségei.

6) A 2010. november 3-én az adattárakból történő lekérdezésekről készített kimutatás szerint a r. főtörzsőrmester 9 óra 32 perckor ellenőrizte le a panaszos adatait a személyi adat- és lakcímnnyilvántartásban, valamint a körözési alapnyilvántartásban.

7) A megbízott őrsparancsnok kiegészítő jelentése szerint a Taktaharkányi Rendőrőrs illetékességi területén elszaporodtak a zsarolás és uzsora bűncselekmény, valamint az engedély nélküli pénzügyi tevékenység miatt indult büntetőeljárások. Megjegyezte továbbá, hogy valószínűleg sokkal több bűncselekmény történik, mint amennyi eljárás indul, mivel a korrupciós ügyekhez hasonlóan – mivel egyik félnek sem érdeke, hogy a bűncselekményre fény derüljön – ezeket a bűncselekményeket is nagyon nehéz felderíteni. Utalt arra is, hogy a „kamatos pénz” szedése szorosan köthető a rendszeres szociális segélyek és a családi pótlék kifizetéséhez. Ezekben a napokban fokozott rendőri jelenlétet biztosítanak a községekben. 2010. november 3-án T. községben rendszeres szociális segélyt fizettek a polgármesteri hivatalban. Informális csatornákon az a nem ellenőrzött információ jutott a rendőrség tudomására, hogy a söröző mellett, a posta mellett és a polgármesteri hivatal előtt szedik a kamatos pénzt, ezért kiemelten ellenőrizték a nevezett helyeket. A járőr állomány feladata a fenti helyeken látszólag céltalanul sétálgató vagy várakozó személyek intézkedés alá vonása, igazoltatása volt. A fentiek miatt a panaszossal szembeni igazoltatás jogalapja az Rtv. 29. § (1) bekezdés első, második és harmadik fordulata volt, a Robotzsaru program azonban csak egy fordulat megjelölését teszi lehetővé egy bekezdésen belül, ezért nem jelölték meg valamennyit az iratokon.

8) A rendőrség csatolta továbbá a Szerencsi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya által a panaszossal szemben kiadott elfogatóparancs elrendeléséről szóló határozatot is, Az indokolás szerint az elrendelésre azért került sor, mert egy T. községbeli lakos bejelentése szerint a panaszos és az intézkedéskor is vele tartózkodó fiatalember 2010. december 4-én este kamatos pénz miatt nagymamáját megverte és őt is tetteleg bántalmazta a tartozás kiegyenlítése érdekében. A bejelentőt a panaszos azzal is megfenyegette, hogy megöli, amennyiben a rendőrséghez fordul.

A rendőrség által fogatosított tanúkihallgatások során alaposná vált a gyanú arra nézve, hogy a panaszos a Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 323. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő élet vagy testi épség elleni, vagy más hasonlóan súlyos fenyegetéssel elkövetett zsarolás büntetettét követte el, illetőleg lakóhelyéről is azért távozott, hogy a hatósági eljárás alól kivonja magát.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálata tárgyává tette a panaszos igazoltatásának, előállításának, valamint ruházata vizsgálásának jogszerűségét, vizsgálta továbbá az előállítás időtartamát és arányosságát.

A Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz, az 54. §-ában rögzített emberi méltósághoz, az 55. § (1) bekezdésében rögzített személyi szabadsághoz és az 59. § (1) bekezdése szerinti személyes adatok védelméhez való alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A panaszos kifejezetten nem sérelmezte, a Testület azonban szükségesnek találta az előállítást megelőző igazoltatás jogszerűségét vizsgálni.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

Az intézkedést fogatosító r. főtörzsőrmester 2010. december 14-én kelt jelentése szerint 2010. november 3-án 9 óra 35 perckor a panaszos egy fiatalkorú fiú társaságában a T. község, V. úton tartózkodott egy söröző mellett, amikor a r. főtörzsőrmester igazoltatta őt és a társaságában lévő fiút.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a panaszos igazoltatásának jogalapja az Rtv. 29. § (1) bekezdésének első fordulata volt, a jelentést a panaszos aláírásával is ellátta. A megbízott őrsparancsnok jelentésében ugyanakkor az igazoltatás jogalapjaként az Rtv. 29. § (1) bekezdésének harmadik fordulata szerepelt. A jogalap tisztázása érdekében a Testület ismételt megkereséssel fordult az illetékes rendőrörshöz, és kérte a pontos jogalap megjelölését.

A megbízott őrsparancsnok a Testület kérdésére adott kimerítő válaszában előadta, hogy a Taktaharkányi Rendőrőrs illetékességi területén elszaporodtak a zsarolás, uzsora bűncselekmény, valamint engedély nélküli pénzügyi tevékenység miatt indult büntetőeljárások, és hogy a „kamatos pénz” szedése szorosan köthető a rendszeres szociális segélyek és a családi pótlék kifizetéséhez. Ezen a napokon fokozott rendőri jelenléte biztosítanak a községekben. 2010. november 3-án Taktaharkány községben rendszeres szociális segélyt fizettek a polgármesteri hivatalban, és informális csatornákon az a nem ellenőrzött információ jutott a rendőrség tudomására, hogy a söröző mellett is szedik a „kamatos pénzt”, ezért kiemelten ellenőrizték a nevezett helyet. A járőr állomány feladata a fenti helyeken látszólag céltalanul sétálgató vagy várakozó személyek intézkedés alá vonása, igazoltatása volt. A fentiek miatt a panaszossal szembeni igazoltatás jogalapja az Rtv. 29. § (1) bekezdés első, második és harmadik fordulója volt, a Robotzsaru program azonban csak egy fordulat megjelölését teszi lehetővé egy bekezdésen belül, ezért nem jelölték meg valamennyit az iratokon.

A megbízott őrsparancsnok válaszát támasztja alá, hogy a panaszossal szemben 2010. december 4-én elfogatóparancsot is kiadtak élet vagy testi épség elleni, avagy más hasonlóan súlyos fenyegetéssel elkövetett zsarolás büntetvények alapos gyanúja miatt.

A Testület a rendőrség előadása alapján kellően indokoltnak látta a panaszossal szembeni igazoltatás foganatosítását a közrend, közbiztonság védelme érdekében, illetve bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból is. **Az intézkedés jogalapja tekintetében tehát a Testület az Rtv. 29. § (1) bekezdés első és második fordulatára hivatkozást is kellően alátámasztottnak találta, és megállapította, hogy jogszerűen igazoltatták a panaszost, ezért nem sérült a személyes adatokhoz védelméhez fűződő alapvető joga.**

A Testület nem találta megalapozottnak a megbízott őrsparancsnok Rtv. 29. § (1) bekezdés harmadik fordulatára hivatkozását az igazoltatás jogalapja tekintetében, mivel azonban a – panaszos kézjeggyel ellátott – előállítás végrehajtásáról szóló jelentésben a r. főtörzsőrmester az igazoltatás jogalapjaként az első fordulatot jelölte meg, **a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga sem.**

A Testület itt kívánja felhívni a figyelmet arra, hogy aggályosnak tartja, hogy a Robotzsaru program egy bekezdésen belül csak egy fordulat megjelölését teszi lehetővé, mivel adódhatnak olyan esetek, amikor több fordulat megjelölése lenne indokolt. Célszerű lenne ezért a programot úgy módosítani, hogy egy bekezdésen belül több fordulat megjelölésére is lehetőség legyen.

2) A panaszos sérelmezte a rendőrőrsre történő előállítását, valamint előállításának arányosságát. Előadta, hogy személyi okmány nem volt nála, de az adatait közölte, amiből kiderült, hogy az igazoltatás helyétől nem messze lakik. Ennek ellenére az intézkedő rendőrök az igazoltatás helyétől jóval messzebb lévő rendőrőrsre állították elő adatai megállapítása céljából. A Testület kérdésére a jogi képviselő előadta, hogy a panaszos nem diktált be valótlan adatokat az intézkedő rendőröknek, mivel egyrészt semmi oka nem volt személyes adatai eltitkolására, másrészt az igazoltató rendőrök egyike személyesen is ismerte őt.

Ezzel szemben a r. főtörzsőrmester jelentése szerint a panaszos nem tudta magát hitelt érdemlően igazolni, több esetben az erre vonatkozó felszólítást követően valótlan adatokat

állított, lakcíme sem volt megállapítható, a r. főtörzsőrmester pedig személyesen nem ismerte őt, ezért személyazonossága megállapítása érdekében előállította az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja alapján. A r. főtörzsőrmester azért döntött a helyszínen arról, hogy előállítja a panaszost és társát a Taktaharkányi Rendőrörsre, mert ott a központi nyilvántartó rendszerből az előállított személyek személyazonossága megállapítható. Az intézkedés helyszínétől a Taktaharkányi Rendőrörs kb. 800 m-re található. Az intézkedő rendőr a panaszost a helyszínen tájékoztatta az előállítás okáról, amit ő meg is értett, erre vonatkozó nyilatkozata szerepel az előállítás végrehajtásáról készült jelentésben is.

A megbízott őrsparancsnok ezt annyival egészítette ki, hogy a Taktaharkányi Rendőrörs illetékességi területén az elmúlt évben három alkalommal történt hivatalos személy elleni erőszak rendőri intézkedés során, ezért ő nem is tartja célszerűnek a lakásra történő előállítást.

Az Rtv. 33. § (1) valamint (2) bekezdései taxatívén felsorolják az előállítás kötelező, illetve a rendőr mérlegelése alapján foganatosítható lehetőségeit. A hivatkozott 33. § (2) bekezdés a) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja.

Tekintettel arra, hogy a panaszosi és a rendőri előadás megegyezett abban, hogy a panaszosnál nem volt személyazonosságának igazolására alkalmas irat, a Testület úgy foglalt állást, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja megfelelő jogalapot biztosított a panaszos előállításához.

A hivatkozott jogszabályhely szerint azonban az igazolást megtagadó személy esetében az előállítás a rendőr mérlegelésén múlik, ezért a Testületnek vizsgálnia kellett azt is, hogy az intézkedő rendőr kellő körültekintéssel járt-e el, amikor a panaszos előállítása mellett döntött, és az adott körülmények figyelembe vételével az előállítás arányos volt-e.

Az Rtv. 15. § szerint ugyanis a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Az Rtv. indokolása szerint az intézkedés által elérni kívánt cél általában több módon elérhető, ily módon az intézkedő rendőr mérlegelési lehetősége széleskörű. A szükségesség és arányosság elve szerint a rendőrnek a rendelkezésére álló lehetőségek közül azt kell kiválasztania, amely a legkisebb jogkorlátozással, a legkisebb sérüléssel vagy károkozással biztosítja az intézkedés eredményességét.

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 43. § (1) bekezdése alapján az igazolás megtagadása vagy a személyi adatok hitelességének hiánya miatt megkezdett előállítás végrehajtását mellőzni kell, ha az intézkedés alá vont személy az előállítás közben megfelelően igazolja magát, vagy személyazonosságát a rendőr megállapította, és ellene bűncselekmény megalapozott gyanúja nem merült fel, kivéve, ha vele szemben kényszerítő eszköz alkalmazására került sor.

A panaszos állítása szerint az intézkedés foganatosításában részt vevő – általa név szerint megnevezett – egyik rendőr személyesen is ismerte a panaszost. A rendőri iratokból ugyanakkor az derül ki, hogy az intézkedésben egy fő vett részt, aki viszont nem a panaszos által megnevezett személy volt. Ezt támasztja alá az elektronikus nyilvántartásból kinyomtatott, az adatlekérdezésekről készített lista is, amelyből egyértelműen kiderül, hogy a r. főtörzsőrmester kérdezte le 2010. november 3-án 9 óra 32 perckor a panaszos adatait.

A Testület ugyanakkor megjegyzi, hogy figyelemmel az igazoltatásoknak az órparancsnok által megjelölt céljára, álláspontja szerint a megjelölt helyszíneken intézkedés alá vont személyek pontos személyazonosító adatainak rögzítése mindenképpen indokolt volt, hogy egy esetleges későbbi eljárás során a helyszínen tartózkodó személyek beazonosíthatóak legyenek. Ezért megítélése szerint az sem változtatott volna a helyzeten, ha a panaszos előadásának megfelelően az intézkedésben egy további, a panaszost személyesen is ismerő személy is részt vett volna, mivel nem várható el az intézkedő rendőrtől, hogy az általa ismert intézkedés alá vont személy összes, az Rtv. 29. § (8) bekezdésben rögzített személyazonosító adatát – így nevén felül születési helyét és idejét, valamint anyja családi és utónevét is – ismerje.

A Testület itt jegyzi meg, hogy az Rtv. 19. § (1) bekezdése szerint a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. Az intézkedő rendőr igazolásra vonatkozó kérésének tehát az intézkedés alá vontnak jogszabályi kötelezettsége eleget tenni, függetlenül attól, hogy az intézkedő rendőr ismeri-e őt, vagy sem.

A Szolgálati Szabályzat 43. § (2) bekezdése szerint az előállítás akkor is mellőzhető, ha az igazoltatott személy személyazonossága más, egyszerűbb módon tisztázható. A panaszos állítása szerint egyszerűbben tisztázható lett volna személyazonossága, ha lakóhelyére állítják elő, mivel az igazoltatás helyétől nem messze lakik. Ezzel kapcsolatban a r. főtörzsőrmester elmondta, hogy a rendőrőrs mindössze 800 méterre található az intézkedés helyszínétől, és ott a központi nyilvántartó rendszerből az előállított személyek személyazonossága megállapítható. A megbízott órparancsnok megjegyezte továbbá, hogy az utóbbi évben hivatalos személy sérelmére elkövetett erőszakos bűncselekmények miatt egyébként sem tartja célszerűnek a lakóhelyre történő előállítást. A Testület ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy a rendőrőrs és a panaszos lakóhelye hozzávetőlegesen ugyanolyan távolságra vannak az intézkedés helyszínétől, így megítélése szerint célszerűbb volt a panaszost a rendőrőrsre előállítani, mivel ott minden kétséget kizárón, rövid időn belül meg tudták állapítani a személyazonosságát.

A panaszos továbbá cáfolta azon rendőri állítást, miszerint többször valótlan adatokat közölt volna az igazoltatás során, állítása szerint személyes adatainak eltitkolására semmi oka nem volt, a Testület ezért nem tudta minden kétséget kizáróan feloldani e tekintetben a panaszosi és a rendőri állítás közötti ellentmondást.

A fenti körülmények alapján, továbbá jelen állásfoglalás III. részének 3) pontjában foglaltakat is figyelembe véve – miszerint a panaszos ruházatának átvizsgálását a helyszínen az intézkedő rendőr nem tudta elvégezni – a Testület úgy ítélte meg, hogy az intézkedő rendőr a körülményeket figyelembe véve, körültekintően járt el, amikor a panaszos rendőrőrsre történő

előállítás mellett döntött, mivel ott biztosítva volt a lehetőség arra, hogy rövid időn belül, minden kétséget kizáróan tisztázzák személyazonosságát. **A Testület megítélése szerint ezért a panaszos előállítása jogszerű és arányos volt, és a személyi szabadsághoz való alapvető jogát jogszerű korlátozásnak vetették alá.**

3) A panaszos előadja, hogy a rendőrőrsön utasították, hogy vegye le a kabátját, zsebeit ürítse ki és fordítsa ki, a benne lévő dolgokat tegye ki egy asztalra, majd egy vele azonos nemű személy megmotozta. A zsebekből kikapolt dolgokat a rendőrök átnézték.

A r. főtörzsőrmester jelentése szerint a ruházatátvizsgálást az Rtv. 29. § (6) bekezdése alapján fogantatosították, célja a személyazonosság megállapítása volt. A panaszos társával szemben a r. főtörzsőrmester fogantatosította a ruházatátvizsgálást a rendőrőrsön, a panaszossal szemben ugyanezen célból az Rtv. 31. § (2) bekezdésre figyelemmel egy nő kolléga hajtotta végre. A ruházatátvizsgálás egyik személynél sem vezetett eredményre. Az átvizsgálás során mindkét személyt előzetesen felszólították, hogy a zsebeikből értékeiket rakják ki egy asztalra. A megbízott őrsparancsnok jelentése szerint az igazoltatás helyszínén a ruházatátvizsgálást nem lehetett végrehajtani, mivel az intézkedést az intézkedő rendőr egyedül hajtotta végre és a panaszos ellentétes nemű volt. Ezért arra a későbbiek során, a Taktaharkány Rendőrőrs épületében került sor. Annak érdekében, hogy a panaszost azonos nemű személy vizsgálhassa át, egy szabadidejét töltő kollégát hívtak be a rendőrőrsre, hogy elvégezze a ruházatátvizsgálást.

Az Rtv. 29. § (6) bekezdése szerint „A rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi. Az Rtv. 31.§ (2) bekezdése előírja, hogy a ruházat átvizsgálását - halaszthatatlan eset kivételével - az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szemérem sértő módon. A Szolgálati Szabályzat 40. § (2) bekezdése szerint ruházat átvizsgálásra kerülhet sor különösen igazoltatás, illetve személyi szabadságot korlátozó intézkedések fogantatosításakor.

A r. főtörzsőrmester jelentése szerint – mivel a panaszosnál nem volt személyazonosító igazolvány – szükségessé vált személyazonosságának megállapítása érdekében a ruházatának átvizsgálása, tekintettel azonban arra, hogy az intézkedő rendőr a panaszossal ellentétes nemű volt, arra a helyszínen nem volt lehetőség. Ezt a panaszos is megerősíti beadványában, amikor leírja, hogy vele azonos nemű személy végezte a ruházat átvizsgálást a rendőrőrsön.

Fentiekre tekintettel a Testület álláspontja szerint megfelelő jogalapot biztosított a ruházat átvizsgálásra a rendőrség által hivatkozott Rtv. 29. § (6) bekezdés. A Testület megítélése szerint az Rtv. 31. § (2) bekezdése szerinti halaszthatatlan eset nem állt fenn, így helyesen járt el az intézkedő rendőr akkor, amikor kolléganőjét kérte meg a ruházatátvizsgálás fogantatosítására. A ruházat átvizsgálással összefüggésben ezért a panaszos emberi méltósághoz való joga nem sérült.

4) A panaszos véleménye szerint az intézkedő rendőrök megsértették az Rtv. 29. § (5) bekezdésében foglalt azon követelményt, miszerint a az előállítás csak a személyazonosság megállapításához szükséges ideig tarthat.

A rendőrségi dokumentumok szerint az előállítás 9 óra 35 perctől 10 óra 10 percig tartott, időtartama 45 perc volt az igazoltatás megkezdésétől. Ez idő alatt szállította be az intézkedő rendőr a panaszost és társát a rendőrszere, ahol meg kellett várniuk a ruházat átvizsgálást végző kolléganőt. Ezt követően elvégezték a ruházat átvizsgálást, a nyilvántartó rendszerben leellenőrizték a panaszos és társa személyazonosságát, elkészítették az előállítás végrehajtásáról szóló jegyzőkönyvet, és annak tartalmát ismertették az előállítottakkal, akik ezt aláírták.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani. A 29. § (5) bekezdése szerint az igazoltatás vagy a személyazonosság megállapításának sikertelensége esetén az előállítás csak a személyazonosság megállapításához szükséges ideig tarthat.

Tekintettel arra, hogy az előállítás menete, a ruházatátvizsgálás, az adatok leellenőrzése, valamint a ruházat átvizsgálást végző személy neme tekintetében is egybehangzó volt a panaszosi és a rendőri állítás, a Testületnek csak abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az előállítás 45 perces időtartama aránytalanul hosszúnak bizonyult-e az ezen idő alatt végzett eljárási cselekményekhez képest.

A szabadidejét töltő kolléganő beérkezése, a ruházat átvizsgálás elvégzése, az adatok leellenőrzése, az előállítás időtartamáról szóló igazolás kiállítása, az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés megírása, valamint panaszossal történő aláíratása – figyelembe véve azt is, hogy mindezen cselekményeket ez idő alatt a panaszos társával szemben is elvégezték – a Testület megítélése szerint igénybe vehetett 45 percet, ezért **az előállítás időtartamát nem tartotta aránytalanak, ezért álláspontja szerint a panaszos személyes szabadsághoz való jogát jogszerűen korlátozták.**

IV.

A Testület a fentiek alapján arra a következtetésre jutott, hogy jogszerű volt a panaszossal szemben fogantatosított igazoltatás és ruházat átvizsgálás fogantatosítása. Jogszerűnek és arányosnak ítélte meg továbbá a Testület a panaszos előállítását, és annak időtartamát is.

A Testület állásfoglalása szerint az ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, ezért az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2011. április 27.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnök-helyettes

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Dr. Féja András
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET